

**ФІНАНСОВА ІНКЛЮЗІЯ ЯК ФАКТОР СТІЙКОГО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Козаченко Л.А., кандидат економічних наук, доцент, доцент
кафедри обліку і оподаткування**

**Бобровська Н.В., кандидат економічних наук, старший викладач
кафедри обліку і оподаткування**

Миколаївський національний аграрний університет

Ринок фінансових послуг є невід'ємною складовою економіки країни, що здійснює вагомий вплив на її економічний та соціальний розвиток, постійно вимагає покращення середовища діяльності фінансових

посередників. Такий ринок не може розвиватися без доступності базових фінансових послуг до основних його споживачів, яким є доросле населення. Доступність для населення фінансових послуг виступає одним із факторів стійкого економічного розвитку суспільства.

Наразі проблема фінансової інклюзії в усьому світі є досить актуальною та досліджується міжнародними фінансовими організаціями і зарубіжними вченими. На важливість фінансової інклюзії у фінансовому секторі вітчизняної економіки наголошує і Уряд України. Так, Міністерство фінансів України затвердило Стратегію розвитку фінансового сектору України до 2025 року [1]. Дослідження питань фінансової інклюзії в Україні знайшли своє відображення у роботах Л. М. Бондаренко, О. С. Жук, Т.І. Павлюк, О.М. Пахненко, С.В. Науменкової та інших. Разом з тим виклики сьогодення щодо стійкого економічного розвитку суспільства, що зумовлюються політичними, економічними та соціальними чинниками вимагають своєчасних результатів дослідження та пропозицій, що забезпечать розвиток фінансової інклюзії в Україні.

Представники вітчизняного банківського сектора характеризують фінансову інклюзію, як рівний доступ до фінансових продуктів та послуг для населення. Доступність повинна бути забезпечена такими позиціями, як прийнятна ціна, відповідати потребам суспільства, охоплювати населення незалежно від статків споживача та місця його проживання [2].

Міжнародна мережа ОЕСД з фінансової освіти - ОЕСД / INFE визначає фінансову інклюзію як «процес просування доступного, вчасного та повноцінного доступу до широкого спектру фінансових продуктів і послуг, поширення їхнього використання серед всіх прошарків суспільства через впровадження існуючих та інноваційних підходів, включно з фінансовою обізнаністю та освітою з метою просування як фінансового добробуту, так і економічної та соціальної інклюзії» [3].

Платформою для напрацювання ефективних практик підвищення фінансової інклюзії на базі світового досвіду у 2019 році став Другий

Міжнародний «Форум з фінансової інклюзії. Нікого за бортом». Ключовою тезою форуму було твердження, що фінансова інклюзія створює можливості для інклюзивного економічного зростання та підвищення загального добробуту країни та її громадян [3].

Однім із стратегічних напрямків розвитку вітчизняного фінансового сектора, що обрано Міністерством фінансів України також є фінансова інклюзія [1].

Першою стратегічною цілю напрямку «фінансова інклюзія» визначено підвищення доступності та рівня користування фінансовими послугами. Індикаторами виконання діяльності є:

- кількість відкритих базових рахунків/ кількість дорослого населення, цільове значення якого планується 80%; наразі значення цього індикатора становить 63%;

- співвідношення готівки до ВВП, цільове значення - не більше 7,5 %; поточне значення індикатора – 9,5%;

- співвідношення безготівкових карткових операцій (включно з P2P) до загальної кількості транзакцій - не нижче 85%; поточне значення індикатора – 81,9%;

- співвідношення безготівкових карткових операцій до загального обсягу транзакцій – 65%; поточне значення індикатора – 49,7%.

Друга ціль це посилення захисту прав споживачів фінансових послуг. Індикаторами виконання діяльності цієї цілі є:

- індекс розкриття інформації, включаючи наявність низки вимог до розкриття інформації, цільове значення якого планується 5,0; поточне значення індикатора становить 2,0;

- рівень довіри населення до фінансової системи, цільове значення планується довести до 60%; наразі цей індикатор становить $\approx 10\%$.

Третьою ціллю встановлено підвищення рівня фінансової грамотності населення до 12,5. Сьогодні індекс рівня фінансової грамотності населення становить 11,6 [1].

В умовах сьогодення, що спричинило самоізоляцію людей задля їх убезпечення від коронавірусної інфекції, є наочна демонстрація актуальності та необхідності розв'язання проблем доступності населення у всіх населених пунктах України до базових фінансових послуг, формування їх фінансової грамотності та формування довіри до фінансових посередників, що і формує фінансову інклюзію суспільства загалом.

Список використаних джерел

1. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/strategy_fs_2025.pdf
2. Степанюк Є. От лозунгов к делу. Зачем нужна финансовая инклюзия [Електронний ресурс]. -Режим доступу: <https://finance.liga.net/ekonomika/opinion/ot-lozungov-k-delu-zachem-nujna-finansovaya-inklyuziya>.
3. Фінансова інклюзія задля економічного зростання: підсумки Міжнародного «Форуму з фінансової інклюзії. Нікого за бортом» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/finansova-inklyuziya-zadlya-ekonomichnogo-zrostannya-pidsumki-mijnarodnogo-forumu-z-finansovoyi-inklyuziyi-nikogo-za-bortom>.